

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 4. martā
(OR. en)

**Starpiestāžu lieta:
2018/0224(COD)**

**7064/20
ADD 1**

**RECH 118
COMPET 132
IND 42
MI 92
EDUC 112
TELECOM 43
ENER 95
ENV 190
REGIO 38
AGRI 101
TRANS 142
SAN 115
CADREFIN 49
CODEC 224**

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTA PROJEKTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU, ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvāršnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013

– Padomes paskaidrojuma raksta projekts

I. IEVADS

1. Eiropas Komisija, pamatojoties uz LESD 173., 182., 183. un 188. pantu, 2018. gada 7. jūnijā iesniedza priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" izveidi un dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumiem (2021–2027) ¹ – ("Programma").
2. Iepriekšējā sasaukuma laikā 2018. gada 13. jūnijā Eiropas Parlaments par referentu attiecībā uz Pamatprogrammu iecēla EP deputātu *Dan NICA (S&D)* ². Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja pieņēma atzinumu 2018. gada 17. oktobrī ³, savukārt Reģionu komiteja atzinumu sniedza 2018. gada 8.–10. oktobra plenārsēdē ⁴.
3. Padome Konkurētspējas padomes sanāksmē 2018. gada 30. novembrī pieņēma daļēju vispārēju pieeju ⁵. Eiropas Parlaments par savu ziņojumu nobalsoja 2018. gada 12. decembrī ⁶. Šajos dokumentos bija sniegtas attiecīgās pilnvaras neoficiālu sarunu sākšanai.
4. Tuvojoties iepriekšējā sasaukuma (2014–2019) beigu posmam, Eiropas Parlaments un Padome ar Eiropas Komisijas atbalstu noturēja sešus politiskus dialogus (2019. gada 9. janvārī, 29. janvārī, 21. februārī, 7. martā, 14. martā un 19. martā).

¹ Dok. 9865/18 + ADD 1–6.

² Uz laikposmu no 2019. gada līdz 2024. gadam ievēlētais Eiropas Parlaments ir apstiprinājis minēto iecelšanu par referentu.

³ Dok. 13758/18.

⁴ Dok. 13759/18.

⁵ Dok. 15102/18 + ADD 1; Ungārija nevarēja atbalstīt šo daļējo vispārējo pieeju.

⁶ P8_TA(2018)0509.

5. Pēc politiskā dialoga 2019. gada 19. martā abi likumdevēji panāca visaptverošu "kopīgu izpratni", kas aptvēra vairākumu tiesību akta daļu ⁷, izņemot cita starpā horizontālos noteikumus, kas saistīti ar sarunām par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam.
6. Eiropas Parlaments 2019. gada 17. aprīlī pieņēma savu nostāju pirmajā lasījumā saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, kas atspoguļo kopīgās izpratnes ⁸ tekstu, nodrošinot iestrādes, kuras vajadzīgas, lai panāktu agrīnu otrā lasījuma vienošanos starp abiem likumdevējiem.
7. Konkurētspējas padome 2019. gada 29. novembrī pieņēma daļēju vispārēju pieeju attiecībā uz apsvērumiem un IV pielikumu par sinerģijām, kura nebija daļa no kopīgās izpratnes ⁹.
8. Eiropas Komisija 2020. gada 4. jūnijā iesniedza grozītu priekšlikumu, ar ko programmai "Apvārsnis Eiropa" darīs pieejamu finansējumu no Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta (*Next Generation EU, NGEU*) ¹⁰.
9. Pēc Eiropadomes 2020. gada 21. jūlija secinājumiem Konkurētspējas padome 2020. gada 29. septembrī pieņēma vispārēju pieeju attiecībā uz visu programmas "Apvārsnis Eiropa" tiesību aktu kopumu ¹¹, tostarp noteikumiem par budžetu un par *NGEU*, par starptautisko sadarbību un trešo valstu asociēšanu ar Programmu, kā arī par sinerģijām ar citām Savienības programmām.

⁷ Dok. 7942/19. Kopīgo izpratni Pastāvīgo pārstāvju komiteja apstiprināja 2019. gada 27. martā.

⁸ Dok. 8571/19.

⁹ Dok. 14298/1/19 REV1.

¹⁰ Dok. 8555/20.

¹¹ Dok. 11251/20 REV1 + COR1 un 11256/20.

10. Ņemot vērā divus papildu politiskos dialogus, kuri norisinājās attiecīgi 2020. gada 6. oktobrī un 2020. gada 10. un 11. decembrī, abi likumdevēji panāca provizorisku politisku vienošanos par visiem vēl neatrisinātajiem jautājumiem. Šo politisko vienošanos 2020. gada 17. decembrī apstiprināja Eiropas Parlamenta Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteja (*ITRE*) un 2020. gada 18. decembrī – Pastāvīgo pārstāvju komiteja ¹².
11. ITRE komitejas priekšsēdētājs ar 2021. gada 21. janvāra vēstuli informēja Pastāvīgo pārstāvju komitejas priekšsēdētāju, ka – ja Padome oficiāli nosūtīs Eiropas Parlamentam savu nostāju, par kuru ir panākta vienošanās un kuru būs pārbaudījuši juristi lingvisti, viņš ieteiktu plenārsēdei Padomes nostāju pieņemt bez grozījumiem Parlamenta otrajā lasījumā.

II. MĒRKIS

12. Programmas vispārējais mērķis ir nodrošināt Savienības ieguldījumu zinātnisko, tehnoloģisko, ekonomisko un sociālo ietekmi pētniecībā un inovācijā, lai tādējādi stiprinātu Savienības zinātnisko un tehnoloģisko bāzi un veicinātu Savienības konkurētspēju visās dalībvalstīs, tostarp tās rūpniecības jomā, īstenot Savienības stratēģiskās prioritātes un palīdzēt īstenot Savienības mērķus un politiku, risināt globālas problēmas, tostarp ilgtspējīgas attīstības mērķus, ievērojot Programmas 2030. gadam un Parīzes nolīguma principus, un stiprināt Eiropas pētniecības telpu. Tādējādi Programma maksimāli palielina Savienības pievienoto vērtību, īpašu uzmanību veltot mērķiem un pasākumiem, kurus dalībvalstis vienas pašas nevar efektīvi īstenot, bet kurus var īstenot sadarbojoties.

¹² Dok. 14239/20.

III. PADOMES NOSTĀJAS PIRMAJĀ LASĪJUMĀ ANALĪZE

A. Vispārēji novērojumi

13. Padome un Eiropas Parlaments risināja sarunas ar mērķi panākt agrīnu otrā lasījuma vienošanos, pamatojoties uz Padomes nostāju pirmajā lasījumā, kuru Parlaments pēc būtības varētu apstiprināt. Padomes nostāja pirmajā lasījumā pilnībā atspoguļo abu likumdevēju panākto kompromisu.
14. Padome ir vienisprātis ar mērķiem un principiem, kas izklāstīti Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma nostājā, un atbalsta Programmas struktūru, kura palīdzēs šos mērķus sasniegt. Padome var pilnībā pieskaņoties Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma nostājai attiecībā uz noteikumiem par dalību un rezultātu izplatīšanu, kā arī noteikumiem par īstenošanu, pārraudzību un ziņošanu.
15. Padome atbalsta to, ka regulas pielikumā tiek noteiktas iespējamās pētniecības un inovācijas misiju jomas un jomas iespējamām institucionalizētām Eiropas partnerībām. Padome arī atzinīgi vērtē to, ka tiek iekļauti īpaši noteikumi attiecībā uz Eiropas Inovācijas padomi, koncentrējoties galvenokārt uz radikālu un pārveidojošu inovāciju, kas īpaši orientēta uz tirgu radošu inovāciju, vienlaikus atbalstot arī visu veidu inovācijas, tostarp pakāpenisku inovāciju.
16. Padome tāpat kā Parlaments uzskata, ka "Dalības paplašināšana un EPT stiprināšana" ir vitāli svarīga Programmas daļa. Programma "Apvārsnis Eiropa" arī palīdzēs paplašināšanas valstīm palielināt dalību "Apvārsnis Eiropa" un sadarbības projektos veicināt plašu ģeogrāfisko tvērumu. Padome atbalsta to, ka vismaz 3,3 % no programmas "Apvārsnis Eiropa" kopējā budžeta tiktu atvēlēti Programmas daļas "Dalības paplašināšana un EPT stiprināšana" sadaļai "Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana", tādējādi veicinot pētniecības un inovācijas plaisas mazināšanu.

B. Īpašas piezīmes

17. Pēdējā dialogā, kas norisinājās 2020. gada 10. un 11. decembrī abi likumdevēji spēja rast kompromisu par šādiem vēl neatrisinātiem jautājumiem:

- **Budžeta aspekti:** Attiecībā uz "parasto" finansējumu provizoriskā vienošanās vadās pēc tā sadalījuma, kas izklāstīts Padomes vispārējā pieejā, par kuru vienošanās tika panākta 2020. gada 29. septembrī. Kas attiecas uz papildu finansējuma summām, kas rodas no rezervēm līdz DFS maksimālajiem apjomiem, un tām, kas izriet no naudas sodiem konkurences jomā, – abi likumdevēji vienojās to sadalījumu noteikt regulā. Papildu summām, kas izriet no saistību atcelšanas, sadalījums ir paredzēts kopīgā politiskā paziņojumā. Turklāt regulā ir arī orientējošā veidā sadalīti resursi, kas izriet no *NGEU*.
- **Sinergijas ar citām Savienības programmām:** provizoriskā vienošanās lielāko daļu noteikumu, kas saistīti ar sinerģijām, apkopo vienkopus vienā regulas pantā. Jo īpaši, politiskā vienošanās atspoguļo iespēju, ka ieguldījumu no dažām Savienības programmām var uzskatīt par iesaistītās dalībvalsts ieguldījumu Eiropas partnerībās.
- **Starptautiskā sadarbība un trešo valstu asociēšana ar Programmu:** kompromisa tekstā ir pievienoti noteikumi par finansiālajām iemaksām no asociētajām valstīm, atspoguļota iespēja – ierobežot tādu tiesību subjektu dalību, kurus kontrolē trešās valstis, kas nav asociētās valstis, vai kurus kontrolē tiesību subjekti no valstīm, kas nav asociētās trešās valstis, un saglabāta elastīga pieeja attiecībā uz trešo valstu daļēju asociēšanu ar programmu "Apvārsnis Eiropa".

IV. SECINĀJUMS

18. Padomes pirmā lasījuma nostājā attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus (2021–2027), ir pilnībā ievērots sarunās starp Padomi un Eiropas Parlamentu ar Eiropas Komisijas palīdzību panāktais kompromiss.
19. Pastāvīgo pārstāvju komiteja attiecīgi tiek aicināta ierosināt Padomei:
 - apstiprināt šo Padomes paskaidrojuma rakstu par tās nostāju pirmajā lasījumā un
 - nosūtīt šo paskaidrojuma rakstu Eiropas Parlamentam.
20. Pēc tam, kad Eiropas Parlaments būs pieņēmis savu nostāju otrajā lasījumā, apstiprinot Padomes nostāju bez grozījumiem, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula, ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus (2021–2027), stāsies spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *ES Oficiālajā Vēstnesī*.